

بازشناسی اسلام در بازخوانی قرآن و معرفت امام زمان (عج)

ترجمه محبت به لغت و تفسیری قرآن
به همراه گزیده روایات، تفاسیرها و اکتشافات علمی آیات
سوره‌های مبارک «فاتحه»، «علق» و «قلم»

هادی اسداللهی

پارس کتاب

اسدالله، هادی، ۱۳۶۳ فروردین -	سرشناسیه
آل، لارسون، عربی	عنوان فرارادادی
سناسی، امیر، در بازگشت قرآن و معرفت امام زمان (عج). ترجمه لغت به لغت و تفسیری قرآن	عنوان و نام پدیدآور
بهمراه گزیده روایات، حدیثها و اکتشافات علمی آیات/ هادی اسداللهی.	
تبریز: انتشارات حکمت، ۱۳۹۷ -	مشخصات نشر
ج ۱، ۱۴/۵ x سم.	مشخصات ظاهری
ج ۱، ۱۲-7، 978-622-6000000-1	شابک
فیفا	وضعیت فهرست نویسی
ج ۱، سورمه‌ای، ارکشی، فکری، علی و قلم	مندرجات
ترجمه لغت به لغت و تفسیری قرآن، به همراه گزیده روایات و تفسیرها و اکتشافات علمی آیات.	عنوان دیگر
قرآن -- ترجمه	موضوع
Qur'an -- Translating	موضوع
تفسیر شیعه -- قرن ۱۴	موضوع
Qur'an -- Shiite Hermeneutics -- 20th century	موضوع
قرآن -- احادیث	موضوع
Qur'an -- Hadiths	موضوع
قرآن -- اعجاز	موضوع
Qur'an -- Miracles	موضوع
قرآن و علوم	موضوع
Qur'an and science	موضوع
BP۵۴/۴الف، ۱۳۹۷	رده بندی کنگره
۲۹۷/۱۵۹	رده بندی دیویی
۵۲۴۳۰۷۷	شماره کتابشناسی ملی

پارس کتاب

بازشناسی اسلام در بازخونی قرآن و معرفت امام زمان

هادی اسداله‌هی

ارتباط با مؤلف: Asadolahi.books@gmail.com

طرح جلد و صفحه‌آرایی: سعیده نیکبخت

چاپ و صحافی: مهرگان

نوبت چاپ: اول؛ ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۵۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۲۸-۱۲-۷

نشانی: تهران- خیابان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ وحید نظری، پلاک ۱۰۵، واحد ۲

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۳۲ نمابر: ۶۶۹۶۰۸۳۳

www.parsketab.org

Email: info@parsketab.org

فهرست مطالب

- ۱۱ سخن مؤلف
- ۱۱ چرا به روان کردن ترجمه‌ی قرآن از فارسی به فارسی پرداختیم؟
- ۱۲ از ترجمه‌ی روان آیات قرآن تا نوشتن موضوعات دیگر
- ۱۳ نتیجه اینکه در ظاهر، این کتاب هم کامل و جامع است و هم سرآغازی برای تحقیق
- ۱۴ در بیان بی‌پایان بودن معارف و دانش قرآن عظیم و عجز علمی به پی‌بردن حقایق آن
- ۱۴ درباره‌ی ترتیب ترجمه‌ی سوره‌ها، شیوه‌ی نگارش کتاب و مشخصات ظاهری آن
- ۱۶ این کتاب جزئی از مجموعه‌ی «متن‌هایی روان، برای خاص و عام» است
- ۱۷ درباره‌ی زبان و گویش کتاب
- ۱۷ در بیان مختصر و مفصل بودن این کتاب
- ۱۸ در بیان اینکه مؤلف نه مترجم است، نه مفسر
- ۱۹ معرفی منابع اصلی ترجمه
- ۱۹ در بیان اینکه ترجمه‌ی جامع و دقیق و حقیقی قرآن امکان ندارد
- ۲۰ در بیان بعضی اصطلاحات که در کتاب آورده شده

۲۳	مقدمه.....
۲۷	درباره‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۲۸	ترجمه‌ی لغت به لغت سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۳۰	گزیده تفاسیر درباره‌ی آیه‌ی اول سوره‌ی مبارکه‌ی «الفاتحه».....
۳۲	احادیث و روایات درباره‌ی «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ».....
۳۵	«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» در تفسیر و کلام عارفان.....
۳۶	گزیده تفاسیر درباره‌ی آیه‌ی دوم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۳۸	احادیث و روایات درباره‌ی «أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ».....
۴۰	علم در «رَبِّ الْعَالَمِينَ».....
۴۰	توضیحی لازم درباره‌ی «أَلْحَمْدُ لِلَّهِ».....
۴۱	گزیده تفاسیر درباره‌ی آیه‌ی چهارم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۴۱	بیان حدیثی از رسول خدا «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ».....
۴۱	احادیث و روایات درباره‌ی آیه‌ی پنجم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۴۳	آیه‌ی پنجم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه» در تفسیر و کلام عارفان.....
۴۳	احادیث و روایات درباره‌ی آیه‌ی ششم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۴۴	آیه‌ی ششم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه» در تفسیر و کلام عارفان.....
۴۴	گزیده تفاسیر درباره‌ی آیه‌ی هفتم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۴۵	احادیث و روایات درباره‌ی آیه‌ی هفتم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۴۶	آیه‌ی هفتم سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه» در تفسیر و کلام عارفان.....
۴۹	احادیث و روایات درباره‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی «فاتحه».....
۵۲	دلنویسه‌ای از مؤلف در راستای معنای سوره‌ی «فاتحه».....
۵۴	سروده‌ای از مؤلف در رسای امیرالمؤمنین، علی «علیه السلام».....

درباره‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۵۹
ترجمه‌ی لغت به لغت سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۰
احادیث و روایات دربارهِی بعثت رسول خدا «صل الله علیه و آله».....	۶۴
اولین وحی و آغاز رسالت در کلام عارفان.....	۶۶
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی دوم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۷
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی سوم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۷
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی پنجم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۷
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی ششم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۸
احادیث و روایات دربارهِی آیه‌ی هفتم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۸
شان نزول آیات نه الی هفده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۶۹
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی ده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۰
گزیده تفاسیر دربارهِی آیات نه الی سیزده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۱
سخن مؤلف و ذکر حکایتی عارفانه دربارهِی آیه‌ی چهارده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۱
علم نوین در قرآن، آیات پانزده و شانزده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۲
شان نزول آیات هفده و هجده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۳
احادیث و روایات دربارهِی آیه‌ی نوزده سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۳
تفسیر و معنای آیه‌ی نوزدهم سوره‌ی مبارکه‌ی «علق» نزد عارفان.....	۷۴
ترجمه‌ی تفسیری سوره‌ی مبارکه‌ی «علق».....	۷۸
درباره‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم».....	۸۵
ترجمه‌ی لغت به لغت سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم».....	۸۶
شان نزول آیات اول الی چهارم سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم».....	۹۶
گزیده تفاسیر دربارهِی آیه‌ی اول سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم».....	۹۶

- گزیده تفسیر درباره‌ی آیه‌ی چهار سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۹۷
- احادیث و روایات درباره‌ی آیه‌ی چهار سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۹۷
- در بیان ارتباط این آیه با حضرت مهدی «علیه السلام»..... ۹۹
- تفسیر و معنای آیات سه و چهار سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم» نزد عارفان..... ۱۰۰
- شان نزول آیات پنج و شش سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۱
- معنای تأویل «سَبَّیل» و «مُهْتَدِین» در آیه هفت سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۱
- حدیثی درباره‌ی آیات یازده الی سیزده سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۲
- گزیده تفسیر درباره‌ی آیات هفده الی سی و سه سوره‌ی مبارکه «قلم»..... ۱۰۲
- داستان و احادیث باغیان ذکر شده در آیات..... ۱۰۳
- گزیده تفسیر درباره‌ی آیه سی و سه سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۴
- گزیده تفسیر درباره‌ی آیه سی و چهار سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۵
- گزیده تفسیر درباره‌ی آیه سی و پنجم سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۶
- گزیده تفسیر درباره‌ی آیه‌ی چهل و یک سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۶
- روایتی درباره‌ی آیه‌ی چهل و چهار سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۷
- شان نزول آیه‌ی پنجاه و یک سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۰۸
- ترجمه‌ی تفسیری سوره‌ی مبارکه‌ی «قلم»..... ۱۱۰
- معرفی منابع اصلی کتاب..... ۱۲۵

سخن مؤلف:

چرا به روان کردن ترجمه‌ی قرآن را فارسی به فارسی پرداختم؟
 «نوشتن» از آن دلمشغولی‌ها و دغدغه‌هایی است که خدای متعال در ذات من
 قرارداده و از دوران نوجوانی این خصلت در من خودنمایی کرد. دو کتاب ادبی نیز
 نوشتم و در بازار کتاب عرضه شد. اما موضوعی که عمده‌ی دوست داشتم به آن
 بپردازم، شریعت مقدس و بی‌همتای اسلام بود که از زمانی که خردم را شناختم به
 آن عشق می‌ورزیدم، خصوصا کلام خدای متعال که حتی در دوران تحصیل در
 حوزه‌ی علمیه نیز تمایل به یادگیری علوم مربوط به آن را داشتم.
 در یکی از شبکه‌های اجتماعی گروهی داشتم که در آن برای دوستان مطلب
 می‌نوشتم و می‌دانستند که من نویسنده (به معنای ادبی و هنری آن) و روحانی
 (به معنای آگاهی مختصری از علوم دینی) هستم و در حد خود مطالعاتی در
 حوزه‌ی فلسفه‌ی غرب و نیز روانکاوی داشته‌ام.

روزی این سوال را مطرح کرده و از اعضای آن گروه که عقاید و گرایشات گوناگون داشتند پرسیدم که: قصد دارم نوشتن کتاب جدیدی را آغاز کنم و بنظر هریک از شما چه موضوعی ضروری و مفید است؟ و می‌خواستم از نظر آنها به نوعی به نظر و احتیاج جامعه پی ببرم، چرا که اعضاء از قشرهای مختلف جامعه بودند.

سخن آنها باعث شگفتی من شد، چراکه اکثر آنها خواستند ترجمه‌ی قرآن را روان و برای مردم قابل فهم کنم! و تعداد کمی از آنها دو موضوع توصیف صفات خدای متعال و نیز سبزه و زندگانی اهل بیت «علیهم السلام» را پیشنهاد دادند که در باطن با نظر اکثریت توافقت نداشت.

از ترجمه‌ی روان آیات قرآن تا نوشتن موضوعات دیگر

با شروع به ترجمه‌ی آیات، هر چه اندیشه کردم دیدم نمی‌توان احادیث و روایاتی که مربوط یا در راستای معنی آیات را ذکر نکرد، چراکه کلام معصومین «علیهم السلام» بر راستی تنها تفسیر و توضیح حقیقی کلام خداست، پس بعضی از آنها را ذکر کردم. سپس به این نتیجه رسیدم که بیان قسمت‌هایی از تفسیرها کمک فراوانی در فهم معانی آیات دارد که بر راستی علماء راستین در غیاب ولی معصوم «عجل الله تعالی فرجه الیک» مسئول نشر معارف مذهب هستند. سپس خداوند راه گشایی نمود و با کشفیات علم مدرن درباره‌ی بعضی از آیات قرآن عظیم برخورد و لازم دانستم به بیان آنها بپردازم. اینک که کتاب شامل این موضوعات شد شایسته دیدم کلام عرفانی

خواجه عبدالله انصاری «رحمت الله علیه» را در ذیل ترجمه‌ی بعضی آیات بیاورم. البته تمامی اینها را با درنظر گرفتن اختصار و خوانا و مفید بودن انجام دادم، تا برای مخاطب عام خسته کننده نباشد. پس کتاب اینگونه برای عموم مردم مناسب شد.

نتیجه اینکه در ظاهر، این کتاب هم کامل و جامع است و هم سرآغازی برای تحقیق

این کتاب به طور مؤلفی به هفت بخش تقسیم می شود:

۱ - ترجمه‌ی لغت به لغت، ترجمه‌ی تفسیری آیات

۲ - بیان احادیث و روایات مربوطه یا سابق با آیات

۳ - بیان گزیده و منتخب تفاسیر

۴ - تاریخ یا شأن نزول آیات

۵ - تأویل و معنای حقیقی آیات

۶ - بیان تفسیر و معنی آیات نزد عارفان

۷ - کشفیات علم نوین درباره‌ی بعضی از آیات

پس خواننده می تواند بصورت جامع و مفید از این هفت موضوع در توضیح هر سوره استفاده کرده و یا یک یا چند موضوع از آنرا برای مطالعه‌ی کتاب انتخاب کند. اما از آنجا که جز ترجمه‌ی آیات، باقی موضوعات را بصورت گزیده یا خلاصه ذکر کرده، و یا مطلبی که درباره‌ی موضوعی ذکر کرده‌ام تمام آن چیزی است که

به آن دسترسی داشتیم، لذا علاقه‌مندان به هر کدام از موضوعات می‌توانند با آشنایی آن موضوع در این کتاب، خود به تحقیق و پژوهش درباره‌ی هر کدام از موضوعاتی که تمایل دارند بپردازند.

در بیان بی‌پایان بودن معارف و دانش قرآن عظیم و عجز علم بشری به بیان حقایق آن

آنچه از اثبات علمی بعضی از آیات شریف در این کتاب و بنابر اراده‌ی خداوند متعال در کتاب‌های آینده خواهد آمد به دو توضیح احتیاج دارد:

اول اینکه آنچه ذکر می‌کنیم تنها اکتشافاتی است که بنده به آنها دسترسی داشتیم و یقیناً محدود است. از جمله اینکه عموماً این مطالب به زبان غیر فارسی نوشته شده‌اند و امکان جست‌وجو و ترجمه برای حقیر محیا نبود.

دوم اینکه هرآنچه بشر از معارف و علوم نهفته در قرآن عظیم تا به امروز به آن دست‌یافته، تنها بخش کوچکی در تبار علوم و دانشمندان است و تنها زمانی تمامی این علوم بر انسان کشف و ظاهر می‌شود که صاحب عصر «عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف» ظهور کرده و اسرار تمام علوم الهی و قرآن ناطق است، معارف و علوم را بیان کند و در این هیچ تردیدی نیست.

درباره‌ی ترتیب ترجمه‌ی سوره‌ها، شیوه‌ی نگارش کتاب و مشخصات ظاهری آن

در نهایت تأسف به ترتیب نزول سوره‌ها بر رسول خدا «صل‌الله علیه و آله»

آگاهی نداریم. در اخبار و کتب زیادی آمده که امیرالمؤمنین علی «علیه السلام» پس از غصب خلافت توسط ابوبکر، قرآن را با تمامی جزئیات آن، از قبیل شأن نزول و تأویل و ترتیب و تاریخ و غیره جمع آوری نمود، لذا به دلیل دشمنی و خصومتی که با وی داشتند، هیچگاه این جمع آوری به دست کسی جز ائمه‌ی معصومین «علیهم السلام» نرسید. و از بزرگان علماء نقل می‌کنند که اگر ترتیب نزول سوره‌ها معلوم بود، چه بسا معانی و مفاهیمی که اینک برای ما نامعلوم است از آن فهمیده می‌شد.

لذا حقیر بین روایات بسیار گوناگونی که از صحابه نقل شده استنباطی کردم که هر چند بی شک نمی‌تواند اصل مطلب باشد، لذا بر اساس آن نتایج به ترجمه‌ی سوره‌ها پرداختم. اما بنا به سند جمع آوری قرآن در زمان خلفا و اهمیت و برتری ای که اهلبیت «علیهم السلام» به سوره مبارکه‌ی «فاتحه الكتاب» داده‌اند و نیز معنای این نام، ترجمه‌ام را با این سوری شریف آغاز کردم.

چون این ترجمه نه یک جا و در یک کتاب، که با ضرورت چند جلدی منتشر خواهد شد، یا این ترتیب را تا اتمام کامل قرآن عظیم حفظ می‌کنم، و یا سوره‌های مکی را به ترتیب و سوره‌های مدنی را نیز به ترتیبشان ترجمه می‌کنم. انشالله، و خداوند از هر آگاهی آگاهتر است.

و اینکه هر جلدی از این مجموعه را مخصوص به چند سوره کردم تا میانگین صفحات کتاب بین یکصد تا دویست صفحه باشد، از این جهت است که اولاً مطالعه‌ی آن در نظر خواننده سخت و دشوار و پر حجم نیاید و دوماً تمام اقشار جامعه با شرایط مالی گوناگون بتوانند در زمان‌های مختلف آنها را تهیه کنند.

این کتاب جزئی از مجموعه‌ی «متن‌هایی روان، برای خاص و عام» است از مطلب ذکر شده معلوم می‌شود به دو شرط که بیان خواهیم کرد قصد انتشار مجموعه‌ای دارم و نام این مجموعه را «متن‌هایی روان، برای خاص و عام» می‌گذارم. از مهمترین موضوعات این مجموعه بطور کلی ترجمه‌ی روان و ترجمه‌ی تفسیری آیات و سوره‌های شریف قرآن عظیم است که اینک اولین جلد از آن است دارید. از دیگر موضوعات بطور کلی و متناسب با ترتیب ترجمه‌ی سوره‌ها و مطالبی که در ترجمه به آنها می‌رسیم می‌توان به: زندگانی و سیره‌ی رسول خدا «صلی‌الله‌علیه‌وآله»، مسائل مربوط به قیام امام حسین «علیه‌السلام» و واقعه‌ی کربلا، عاشورا، گزیده‌ای از زندگانی پیامبرانی که نام شریفشان در قرآن عظیم آورده شده و نیز چه درباره‌ی عصا و امید آفرینش، امام عزیز و غریب، حضرت ولی عصر «عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف» بتوان نوشت، که اصلاً قصد و هدف حقیر جز این نیست و موضوعاتی که ذکر کردم همگی در این راستا هستند. که قرآن کلام خداوند یگانه و ائمه‌ی معصومین «علیهم‌السلام» تجسم آن، و امام و صاحب عصر ما، مهدی فاطمه «سلام‌الله‌علیهما» است که چه در ظاهر و چه در شیوه و سیره شبیه‌ترین خلق به رسول خدا «صلی‌الله‌علیه‌وآله» و انقلابش در نتیجه و راستای قیام اباعبدالله حسین «علیه‌السلام» است که تمام انبیاء و مرسلین «علیهم‌السلام» و کتب آسمانی به او و پدران معصومین بزرگوارش «علیهم‌السلام» نوید و مژده داده‌اند.

اما آن دو شرط: اولین آن اصل است که همانا توفیق خدای متعال و اجازه و لطف سرور و مولایم، حضرت ولی عصر «روحی له‌الفداء» است و دوم که مشتق

از شرط اول است، بقای عمر و ماندن بر راه روشن و مستقیم شریعت مقدس و بی‌همتای اسلام، و نیز شیعه‌ی امیرالمؤمنین علی «علیه السلام» و محبت اولاد معصومش «علیهم السلام» است، انشالله تعالی

درباره‌ی زبان و گویش کتاب

هر موضوعی و هر علمی زبان خاص خود را دارد. مثلاً علوم پزشکی، فلسفه و ادبیات هر کدام زبان و گویش خاص خود و متفاوت با آن دیگری دارند. کتاب عظیم قرآن نیز زبان و گویش خاص خود را دارد. حقیر تمام تلاشم را در ترجمه‌ی فارسی و روان و اسان از این کلمات و جمله‌ها کرده‌ام، گاهی تا می‌شد درباره‌ی احادیث و تفسیرها اینکار را نکردم و گاهی اصلاً در متن دخالت نکردم که اساس زبان آن کتاب محفوظ بماند. متن‌هایی که از کتاب تفسیر ادبی و عرفانی قرآن مجید تألیف عارف به حق، مرحوم آیت الله خواجه عبدالله انصاری «رحمت الله علیه» آورده‌ام. ذکر این موضوع الزامیست که بدین‌ترین توجه من در روان بودن متن، مربوط به آیات می‌باشد.

اما کسی نباید از خواندن متن آیات شریف قرآن همان انصاری را داشته باشد که بلاتشبیه از خواندن داستان و رمان یا امثال آن دارد.

در بیان مختصر و مفصل بودن این کتاب

تعداد جلد‌های کتاب این ترجمه، هرچقدر هم بشود، خدای متعال را شاهد و گواه می‌گیرم که در بیان احادیث و روایات و ذکر بعضی از تفسیرها نهایت

اختصار را در نظر گرفته‌ام. وگرنه اگر تمام لحظات عمری طولانی نیز مشغول به ذکر احادیث و روایات و مطالب درباره‌ی قرآن عظیم بود، بی‌شک بازهم بسیار کم است. و دلیل این اختصار آنستکه بطور کلی مطلب بیان شود و خواننده فهم آنرا در اندیشه‌ی خود بسط و گسترش دهد. بنابر ضرب‌المثلی که نور قلب من، عارف کامل، مرحوم حضرت آیت‌الله‌العظمی شیخ محمدتقی بهجت «رحمت الله علیه» زیاد آنرا بیان فرموده‌اند: در خانه اگر کس است، یک حرف بس است.

در بیان اینکه مؤلف نه مترجم است، نه مفسر

هرچند در بیان مطالب کتاب مجبور به گزینش و استفاده از علم اندک و محدودی که بواسطه‌ی انتشار بعضی علوم دینی کسب کرده‌ام شده‌ام، اما عزیزان آگاه باشند و خدا و راجع آگاه‌ترند که نگارنده‌ی کتاب نه ادعای مترجمی کلمات نورانی قرآن عظیم را دارد و نه ادعایی درباره‌ی تفسیر و حتی توضیح آن دارد. و مطلبی از مطالب این کتاب را بیان نکرده‌ام مگر آنکه منبع و مأخذ آنرا در انتهای همان مطلب یادآور شده‌ام. که فهم حقیق این علم نیز کمتر و محدودتر است و اصلاً و ابداً قابل قیاس با فهم و علم کثیر عالمان و محدثین و مفسرین و مترجمین نیست. و چنانچه در آینده کتاب یا مطالبی بنویسم نیز اینگونه است. در ترجمه‌ی آیات نیز جز راه مفسرین بزرگ و والامقام را نرفته‌ام و تنها کاری که شاید انجام داده باشم اینستکه در ترجمه، تا جایی که می‌دانسته و توانسته‌ام کلمات را به فارسی روان برگردانده‌ام تا خواندن آن برای هر فارسی‌زبانی آسان باشد و معنای هر کلمه را بدانند.